

Sirküler No : 2019-20

Sirküler Tarihi : 15.01.2019

Konu : Vergiden Müstesna Olarak Ödenebilecek Yurt İçi ve Yurt Dışı Harcırnh Gündelikleri Hk.

Vergiden Müstesna Yurt İçi Harcırnh Gündelikleri

Bilindiği üzere; GVK'nun 40/4, 57/8-c ve 68/3 üncü maddelerine göre, ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerde işle ilgili yapılan ve işin ehemmiyeti ve genişliği ile orantılı seyahat ve ikamet giderleri kazançtan indirilebilmektedir.

Bununla birlikte, GVK'nun 24/2 inci maddesinde de, Harcırnh Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırnh Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündeliklerin Gelir Vergisi'nden istisna olduğu, ancak bu gündeliklerin aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla olması veya devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşması durumunda aradaki farkın ücret olarak vergiye tabi tutulması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Bu hükmün ne şekilde uygulanacağı ise, 138 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanmıştır. Anılan Tebliğde yer alan açıklamalara göre, Harcırnh Kanununa tabi olmayan kurumların, çalıştırdıkları personele fiili yemek ve yatmak giderlerini belgelendirmeleri şartıyla bu giderlere karşılık olarak verdikleri gündelikler, Devlet memurlarına ödenen gündelikler ile karşılaştırılmaksızın tamamen vergiden müstesna tutulacaktır. Fiili yemek ve yatmak giderlerinin kısmen ayın olarak kısmen de nakden karşılanması halinde, ayın olarak sağlanan menfaatin belgelendirilmesi kaydıyla tamamı vergiden müstesna tutulacak, nakden yapılan ödemelerin ise tamamı ücret olarak vergilendirilecektir. Dolayısıyla, personele fiili yemek ve yatma giderleri dışında ayrıca gündelikte ödenmesi durumunda bu gündeliklerin tamamının ücret olarak vergiye tabi tutulması gerekir. Yemek ve yatmak giderlerine karşılık harcırnh gündeliğinin tamamının nakden ödenmesi halinde yapılan ödemenin, Devletçe verilen en yüksek gündelik tutarını aşmamak kaydıyla vergiden müstesna tutulması, aşan kısmın ise ücret olarak vergilendirilmesi gerekir.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli H Cetveli'nde, Harcırnh Kanunu'na göre yurtiçi seyahatler nedeniyle 2019 yılında ödenecek gündelik tutarları belirlenmiştir. Söz konusu H Cetveli'ne göre en yüksek devlet memuru olarak kabul edilen Başbakanlık Müsteşarı için belirlenen gündelik tutarı **61,50 TL**'dir. (2018 yılında da bu tutar 61,50 TL idi.) Buna göre; personellere yurtiçi seyahatleri için ödenebilecek gündelik tutarı 61,50 TL olup, bu tutarı aşan ödemelerin GVK'nun 24/2 inci maddesindeki belirleme doğrultusunda net ücret ödemesi kabul edilerek vergiye tabi tutulması gerekmektedir.

Vergiden Müstesna Yurt Dışı Harcırah Gündelikleri

Bilindiği üzere, vergiden müstesna yurt dışı harcırah tutarları Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmekte olup, en son belirleme 16.02.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2018/11213 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılmıştır. Döviz tutarları 2009 yılından, bu tarihe kadar değişmemiştir.

Harcırah tutarı, sadece yeme ve yatma giderleri karşılığı olup, yetme ve yatma harcamalarına ilişkin belgelenme şartı aranmaz.

Harcırah yöntemi seçilmesi halinde; gerçek yol giderleri, yol giderlerine ait belgelerin temini şartı ile ayrıca ödenir.

Gerçek gider yönteminde ise belgeye bağlanan ve ticari kazançla ve seyahatin süresi ve içeriği ile mütenasip harcamaların tamamı karşılanır.

Seyahatlerde iki yöntemi birlikte uygulamak mümkün olmayıp, farklı seyahatlerde farklı yöntemler uygulanabilir.

Yurtdışı Gündeliklere Dair Kararı'nın 4/1.maddesinde yapılan belirlemeye göre yurt dışına veya sürekli görevle yurtdışında iken başka ülkelere geçici görevle gönderilenlere, seyahat ve ikamet süresinin ilk 10 günü için ödenecek gündelikler, aşağıdaki tablodan bulunan tutarların % 50 arttırılması suretiyle hesaplanır. Bu belirlemeye göre, her bir seyahatin ilk 10 günü için ekli sirkülerimize ekli tabloda yer alan gündelik tutarlarının % 50 fazlası ile hesaplanarak vergiden istisna tutarının tespit edilmesi ve bu tutarı aşan kısmın ücret olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

Yine, 2012/2760 sayılı kararın 4/2. maddesinde, "Türkiye'den yurtdışına geçici görevle gönderilenlerden, seyahat ve ikamet süresinin ilk on günü ile sınırlı olmak kaydıyla yurt dışında yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri fatura ile belgelendirenlere, faturada gösterilen günlük yatak ücretinin birinci fıkrada belirtildiği şekilde arttırımlı olarak hesaplanan gündeliklerin % 40'ını aşması halinde ise aşan kısmın sadece % 70'i ayrıca ödenir" denilmektedir. Ancak, yatacak yer temini için ödenecek günlük ilave tutar, arttırımlı olarak hesaplanan gündeliklerin % 100'ünden fazla olamaz.

Söz konusu uygulamanın yapılabilmesi için ilk olarak, personelin yatacak yer temini için ödediği tutarı fatura ile belgelendirmesi ve faturada yer alan günlük yatak bedelinin ilgili personele uygulanacak vergiden istisna gündelik tutarının % 40'ından fazla olmasıdır. Fatura ibraz edilmemesi halinde ya da faturada yer alan bir günlük yatak bedeli ilgili personele uygulanacak vergiden istisna gündelik tutarının % 40'ından az ise uygulama yapılmayacaktır.

Yatacak yer temini için ödenen tutar vergiden istisna gündelik tutarının % 40'ını aşıyorsa; aşan kısım hesaplanacak ve aşan kısmın % 70'i hesaplanacaktır. Bulunacak olan tutar yurt dışı seyahatlerin ilk 10 günü için uygulanan vergiden istisna gündelik tutarına eklenecek ve böylece yurt dışı gündeliklerin vergiden istisna olan kısmı artacaktır. Söz konusu uygulama yapılırken ibraz edilen otel faturası için personele herhangi bir ödeme yapılmayacak ve bu tutar kayıtlara alınmayacak, ancak vergiden istisna tutulan harcırah tutarındaki artışın dayanağı olarak muhafaza edilecektir.

Bununla birlikte, yeme ve yatma giderlerinin tamamının belgelendirilmesi halinde, yeme ve yatma giderleri karşılığında ödenen harcırah gündeliği tamamen belge karşılığı ödenmiş olmaktadır. Bu durumda personele belge karşılığında ödenen tutarın, en yüksek devlet memuruna verilen ve vergiden istisna edilen gündelik ile kıyaslanmaksızın gider hesaplarına kaydedilmesi ve gelir vergisi kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Yeme ve yatma giderlerine karşılık olmak üzere hesaplanan ve personele ödenen gündelik harcırah tutarları üzerinden; binde 7,59 damga vergisi hesaplanması ve Muhtasar Beyanname ile beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Vergiden Müstesna Yurtdışı Harcırah Gündelikleri

Gidilen Ülke-Döviz Cinsi	Gündelik
A.B.D. (A.B.D. Doları)	182
Almanya (Euro)	164
Avustralya(AvustralyaDoları)	283
Avusturya (Euro)	166
Belçika (Euro)	161
Danimarka(Danimarka Kronu)	1.238
Finlandiya (Euro)	148
Fransa (Euro)	160
Hollanda (Euro)	156
İngiltere (Sterlin)	115
İrlanda (Euro)	155
İspanya (Euro)	158
İsveç (İsveç Kronu)	1.359
İsviçre (İsviçre Frangı)	283
İtalya (Euro)	152
Japonya (Japon Yeni)	31.405
Kanada (Kanada Doları)	244
Kosova (Euro)	123
Kuveyt (Kuveyt Dinarı)	50
Lüksemburg (Euro)	161
Norveç (Norveç Kronu)	1.193
Portekiz (Euro)	155
Suudi Arabistan (Suudi A .Riyali)	617
Yunanistan (Euro)	158
Diğer AB Ülkeleri (Euro)	127
Diğer Ülkeler (A.B.D. Doları)*	157

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

KAPSAM YMM LTD. ŞTİ.